

N:o 30.

Af herr **J. Hjelmérus**, om ändrad lydelse af 1 mom. i 60 § i lagen angående väghållningsbesvärets utgörande på landet.

Då vår nu gällande lag angående väghållningsbesvärets utgörande på landet af den 23 oktober 1891 antogs, var det hufvudsakliga syftet med densamma att åt den i mantal satta jorden, som förut ensam hade detta besvär sig ålagdt, bereda någon lindring vid detsammans utgörande. Den nya väglagen stadgar därför, att vägunderhållet in natura skall åligga all jordbruksfastighet med undantag af staten eller menighet tillhörande allmänningsskogar och utgöras efter ett på taxeringsvärdet grundadt vägtal. För de i 53 § väglagen angifna ändamål upptages en vägskatt efter ett på taxeringsvärde eller inkomst grundadt vägfyrktal. Lagens bestämmelser angående såväl vägtal som vägfyrk synas mig på det hela taget rättvisa och billiga med undantag möjligen af 6 §:s bestämmelser om befrielse för viss inkomst. Emellertid är, så vidt jag har mig bekant, missnöjet med nya väglagen allmänt, och missnöjet har icke sin grund deri, att den ene anser sig i förhållande till den andre hafva erhållit för stort vägstycke att underhålla eller för stort belopp vägskatt att betala, utan beror fastmera derpå, att hvar och en, vid jämförelse emellan det väghållningsbesvär, som ålåg honom enligt den gamla lagen, och det, som han genom nya lagen erhållit, finner att den med nya lagen åsyftade lindringen helt och hållet utblifvit. Ja, man torde utan minsta fara att misstaga sig kunna säga, att, i följd af nya vägars anläggning och indelning, väghållningsbesväret för den i mantal satta jorden nu är mycket tyngre än förut. En hemmansegare har nemligen vid vägdelningen efter nya lagen i vanliga

fall erhållit längre vägstycke, än han förut haft, således ett drygare naturaunderhåll, och vägskatten torde i de flesta fall nått och jemt ersättas med den enligt 60 § nya väglagen utgående och till $\frac{1}{10}$ af kostnaden för vägunderhållet in natura bestämda ersättningen af statsmedel. Om man nu vill, utan någon väsentlig förändring i den gällande väglagens bestämmelser, söka nå det mål, som man vid dess antagande åsyftat, så synes detta mig enklast kunna ske på det sättet, att det nyssnämnda statsbidraget höjes, hvarigenom naturligtvis väghållningsbesväret lindras ej blott för den i mantal satta jorden, utan för alla som utgöra väghållningsbesväret in natura. Man kan ej heller säga, att genom en förhöjning af statsbidraget staten för mycket betungas, ty om vi taga hänsyn till hvad som i andra länder är gällande, så finna vi att mångenstädes staten underhåller samtliga landsvägarne, då blott bygdevägarne underhållas af kommunerna. Vill man på våra förhållanden tillämpa en sådan regel för statens deltagande i väghållet, så skulle man komma ungefär till det resultatet, att staten borde deltaga med eller ersätta $\frac{5}{10}$ af naturaunderhållet, ty underhållskostnaden för landsvägarne torde uppgå till ungefär hälften af hela väghållet. Ett så stort deltagande från statens sida torde emellertid de flesta finna, åtminstone för närvarande, vara drygt, och utjemningen af ett besvär, sådant som det ifrågavarande, torde lämpligen böra ske så småningom. Jag skall därför endast tillåta mig föreslå,

att 1 mom. af 60 § i nu gällande väglag erhåller följande förändrade lydelse:

Utaf den för vägunderhåll in natura uppskattade kostnad lemnas en *femtedel* af statsmedel, hvilket bidrag utbetalas till vederbörande vägstyrelse för att på lämpligt sätt tillhandahållas dem, som berörda vägunderhåll bestrida.

Om remiss till vederbörligt utskott anhålles.

Stockholm den 20 januari 1899.

Johan Hjelmérus.